

תזריע (111)

אֲשֶׁה פִּי תְזַרְיַע וְיִלְדָה זָכָר (יב,ב)

כשהתינוק במעי אמו מלמדין אותו כל התורה, כיון שיצא לאויר העולם בא מלאך וסטרו על פניו ומשכחו כל התורה כולה (נידה ל:)

מדברים בפנינו, ושלא תהיה לנו שיחת חולין אחת בלי דברי תורה.

רב זילברשטיין בספרו "ברכ נפשי"

וְהָיָה כְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנֹגַע צָרְעַת (יג,ב)

תיבת "נגע" ו"ענג", שוות באותיותיהן, אלא שבזו ה"עין" בתחילה ובזו ה"עין" בסוף. החכם "עינו" בראשו, הוא רואה מראש את חיוביו, ונשמר ללכת בדרך הישר, לפיכך חייו וחיי ביתו "ענג" הן. אמנם מי שאינו שם "עינו" בתחילה, אזי ראשית דרכו מביאה את ה"נגע" בביתו, ואחרי כך בבגדיו ובגופו, ורק בסוף הדרך "עינו" רואה את טעותו ומכיר את האמת.

ספר "משולחן גבוה" בשם רבי לייב לופיאן

שָׂאת או סִפְּחַת או בְּהֶרֶת (יג,ב)

כתב ה"אור החיים" הקדוש: ולמה שאמרו ז"ל (ערכין טו:): שהצרעת באה על לשון הרע, ירמוז הכתוב על ב' מראות נגעים, על פי מה שכתב רמב"ם (פ"ז מהלכות דעות ה"ב) וז"ל: לשון הרע הוא המספר בגנות חברו אף על פי שאומר אמת, אבל האומר שקר הוא נקרא מוציא שם רע על חברו. הנה האומר דבר גנאי על חברו, הגם שאומר אמת, נקרא בעל לשון הרע, והאומר שקר נקרא מוציא שם רע. וכנגד ב' אלו אמר: "שאת או בהרת". "שאת" כנגד מוציא שם רע, ואמר "שאת" על דרך "לא תשא שמע שוא" (שמות כג, א). "בהרת" כנגד לשון הרע, ואמר לשון "בהירות", שיוורה הצדקת הדברים הנאמרים כי כנים הם, ואף על פי כן מאוסים הם ויסובבו הצרעת. *רב רובין זצ"ל בספרו "שנים מקרא"*

הנגעים "אות ופלא"

נֹגַע צָרְעַת פִּי תִהְיֶה בְּאָדָם (יג,ט)

אומרת הגמרא (ערכין טו:): כל המספר לשון הרע, נגעים באים עליו. כתב הרמב"ם (ה' טומאה צרעת פט"ז ה"י): וזה השינוי האמור בבגדים ובבתים, שקראתו תורה צרעת, אינו ממנהגו של עולם אלא אות ופלא היה בישראל כדי להזהיר מלשון הרע. נגעים הינם תופעה פלאית, לא מדרך הטבע, אדם מדבר לשון הרע ומקבל נגע. לפי זה אומר ה"חתם סופר", דבר מענין, ישנה הלכה של "מילה בצרעת", כלומר, אם ישנה צרעת במקום המילה, מותר למול, אף שישנו לאו לקוץ את נגע הצרעת, וזאת משום שעשה "ביום השמיני ימול בשר ערלתו", דוחה לא תעשה "השמר בנגע הצרעת". טעם הדבר אומר ה"חתם

יש להבין מה מטרת הלימוד שמלמדין אותו במעי אמו. בו בזמן, שברגע שהוא יוצא לאויר העולם שוכח הכל? לכל אחד יש חלק ששיך לו בתורה ולכן כתב האלשיך הקדוש, שאומרים אנו "ותן חלקנו בתורתך", שכל הנשמות עמדו על הר סיני, ולפיכך מבקש כל אחד ואחד את חלקו בתורה. וזהו שאמרו חז"ל לגבי לימוד תורה: יגעתי ומצאתי תאמין (מגילה ו:), "מצאתי", דייקא, כמוצא אבידה, שהיא שלו ואבדה ממנו. אומר הגר"א: לפיכך, אם לא היו מלמדים את התינוק במעי אמו, כיצד יוכל אחר כך למצוא את חלקו ע"י יגיעתו, ע"כ מלמדים אותו כל התורה. וכדי שאחר כך יוכל לעמול ולהתייגע, כדי למצוא את "אבידתו", בא מלאך וסטרו על פיו ומשכח תלמודו, שאם לא כן לא יצטרך לעמול ולהתייגע ונמצא בטל ענין שכר ועונש.

ספר "להתעדן באהבתך"

בְּכָל קֶדֶשׁ לֹא תִגַּע וְאֶל הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֵא עַד מְלֵאת יְמֵי טְהָרָה (יב,ד)

חייב אדם לדעת, אומר בעל ה"נועם אלימלך", כי לא יתכן שיהיה לו מגע עם ענייני הקדושה, וגם לא יתכן שהוא עצמו יהיה בבחינת "מקדש", מקום להשראת השכינה, כל זמן שלא מילא את ימי הטהרה, דהיינו שלא טרח ולא עמל במשך שנים רבות כדי לטהר עצמו מעוון. קודם טהרה לא יתכן קדושה. והנה, בברכת התורה אנחנו אומרים "והערב נא ה' אלוקינו את דברי תורתך בפנינו". מה פירושה של המילה "בפנינו", ולשם מה היא שלובה בברכת התורה? הרי היה די לבקש, והערב נא ה' אלוקינו את דברי תורתך. הסביר ה"שפת אמת" ואמר: התורה היא הדבר המתוק ביותר שיש בעולם, אלא שלפעמים קורה שהאדם חולה, ואז גם אם יתנו לו הדבר המתוק ביותר, הוא לא ירגיש זאת. כך גם בתורה, אם האדם חולה בבחינה רוחנית, הוא לא ירגיש את טעמה המתוק מדבש. ועל כך אנחנו מתפללים להשי"ת ואומרים שיתן את עריבות התורה בפנינו, כלומר שלא נהיה חולים, אלא נוכל להרגיש את המתקות הנמצאת בתורה.

נציין גם שכ"ק ה"אמרי אמת" מגור פירש את "והערב נא... בפנינו", ואמר שאנחנו מתפללים שנזכה תמיד לְעֶרֶב את דברי תורה בתוך דברי החולין שאנחנו

סופר, כי כל פרשת נגעים היא, כאמור, אות ופלא, דבר לא טבעי, והוא נאמר רק על יהודי. גוי אינו מטמא בנגעים כי אין לו את ההשגחה הזו. לכן אסור לתלוש נגעים, כי זו השגחה מיוחדת שהקב"ה נתן לנו, וצריכים להיזהר לא לאבדה. ממילא, כל האמור הוא רק בבשר יהודי, אבל ערלת הבשר איננה בשר יהודי, ולכן מותר לקוץ את הצרעת שעליה.

ספר "יחי ראובן"

להשתנות למהות אחרת

וְהַצְרוּעַ אֲשֶׁר בּוֹ הַנֶּגַע וְטָמֵא טָמֵא יִקְרָא... פְּדוּ יֵשֵׁב מחוץ למחנה מושבו (יג. מה, מו)

שונה חטא הלשון מכל החטאים, שכן בכל חטא בודד התוצאה לכאורה נקודתית, אולם השוני בחטא לשון הרע, שעל ידי דיבור לשון שלך, כל המהות של חברך נראית עכשיו אחרת, אין כאן רק שמיעה על איזו עבירה או פעולה מסויימת שעשה, אלא כל מציאות ומהותו של אותו אדם בעיני השומעים נהפכת למציאות אחרת. זו נוראות השפעת לשון הרע שעושה את מי שדובר עליו למציאות ומהות אחרת שלילית בעיניהם. לכן העונש של מדבר לשון הרע מידה כנגד מידה, שהוא צריך לשבת בדרך מחוץ למחנה ואפילו טמאים אחרים לא ישבו עמו, וטמא טמא יקרא, שהוא עצמו יגיד לכולם שהוא טמא ויפרשו ממנו, שכן אתה עשית על ידי הדיבור שלך את האדם הזה למציאות ומהות אחרת שלילית, לכן העונש שלך שגם אתה תיהפך למציאות ומהות אחרת בדרך תשב מחוץ למחנה מושבו ושם תהרהר בתשובה ועל ידי זה תחזור למהותך הקודמת.

ספר "לחתך עליון"

על המצורע לגלח את השערות שסביב האיברים בהם חטא

וְהָיָה בַיּוֹם הַשְּׂבִיעִי יִגְלַח אֶת כָּל שְׂעָרוֹ אֶת רֵאשׁוֹ וְאֶת זָקְנוֹ וְאֶת גִּבְתוֹ עֵינָיו (יד, ט)

אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יוחנן: על שבעה דברים נגעים באים, על לשון הרע... ועל שבועת שוא... ועל גסות הרוח... ועל צרות העין... (ערכין טז). לאחר שאומרת התורה שעליו לגלח את כל שערות, מדוע שבה ומפרטת את אלו משערות ראשו עליו לגלח? ואמר ה"כלי יקר": בדרך דרוש אפשר לומר שהתורה מפרטת זאת כדי ללמדנו על אלו מן האיברים צריך המצורע לכפר במהלך סדר טהרתו, כיון שחוסר זהירותו בהם הביא עליו את הצרעת. "את ראשו", מלמד על גסות הרוח, הנובעת מכך שאדם רוצה להיות ראש לכל דבר. "ואת זקנו" אלו השערות שסביב הפה, ללמדנו שעל האדם לשמור את פיו מדיבורים אסורים. "ואת גבות עיניו", ללמדנו עד כמה יש להיזהר מצרות העין.

ספר "ומתוק האור"

הלכה: חיוב בדיקת פירוורי חמץ

מ"ב (סימן תלא סק"ב): אם יהיה החמץ בביתו גזרינן שישכח ויבוא לאכול לכן תיקנו חז"ל שאע"פ שמבטל לא סגי אלא צריך לבדוק ולבערו מן העולם. ובפסקי תשובות (אות ד) כתב: והסכימו הרבה פוסקים שצריך בבדיקת חמץ לחפש גם אחרי פירוורי חמץ פחות מכזית ולבערם מביתו, ואף שאמרו בגמרא (פסחים ז:): פירוורים לא חשיבי ואינו עובר עליו בבל יראה, מ"מ זה דוקא לענין שאין צריך לבטלם אבל עדיין יש חשש שיבוא לאכלו, ובחשש שמא יבוא לאכלו לא חילקו בין פירוורים לגלוסקא שיש בה כזית. ולפי"ז יש להקפיד לבדוק את הספרים שחושש שהשתמש בהם בעת סעודה ונפלו בהם פירוורי חמץ. ומ"מ נראה שפירוורים קטנים מאוד כמו בין חריצי המרצפות וכדו' אין צריך לבדק אחריהם, שבאלה אין כלל החשש שמא יבוא לאוכלם, ועוד משום שמאוסים ובדרך כלל נשטפים ע"י חומרי ניקוי המפסידים החמץ.

פסקי תשובות חלק ה'

פתגם: הזהב באש יבחן, וידיד בעת צרה

ספר "שמחלה"

חקירה: זימון

מצוה אחת כללית על כל החבורה יחד, או מצוה על כל אחד מבני חבורה (חקירות מסכת ברכות לח)

ספר קובץ "יטודות וחקירות"

סיפור: שתיקה יפה

כשחזר הרבי מגור, הרא"מ אלטר זצ"ל, מביקור בארץ ישראל, שאלהו רב אחד: הלא אמרו חז"ל: אוירא דארץ ישראל מחכים. ובכן האמנם מרגיש הרבי שהחכים? סיג לחכמה שתיקה, השיב הרבי בקיצור נמרץ.

ספר "חד וחלק" חלק ב' (דף קע)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, צדוק בן מרים, ויקטור חי בן יקוטה, שמחה גיזות בת אליז, יוסף בן אסתר, חיים בן סוזן סולטנה. זרע של קיימא לרינה בת זהרה אנריאת, מרים ברכה בת מלכה ואריה יעקב בן חוה. לעילוי נשמת: גינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, דניאל בן רחל, עמנואל בן ארנסט אברהם, רפאל שלמה בן אסתר, חוה בת צביה, מיה בת רחל.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr